

สรุปผลการประชุมลงนามบพบันทึกความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยไทย-ลาว

ระหว่างแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์และจังหวัดหนองคาย

โดยการสนับสนุนของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น

วันที่ 30 กรกฎาคม -2 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมแกรนด์พาราไดซ์ จังหวัดหนองคาย

1.ผู้เข้าประชุม ประกอบด้วยผู้บริหาร นักวิชาการและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย 10 คน

จากแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ 10 คน และจากศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น 10 คน
รวม 30 คน

2.งบประมาณใช้งบประมาณทั้งสิ้น 193,956 บาท โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขจำนวน 78,756 บาทและจากศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น จำนวน 115,200 บาท

3.เนื้อหาการประชุม

3.1การประชุมลงนามบพบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยระหว่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายกับแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ โดยการสนับสนุนของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น

การประชุมลงนามข้อตกลงในบพบันทึกความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยระหว่างนครหลวงเวียงจันทน์ กับจังหวัดหนองคาย ได้มีพัฒนาการมาตามลำดับและมีความชัดเจนมากขึ้นจากการจัดทำร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านอาหารปลอดภัยของทั้ง 2 ฝ่าย มีการจัดประชุมพิจารณาร่างบันทึกความร่วมมือและลงนามในบันทึกผลการการประชุมลงนามความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยไทย-ลาว ระหว่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย กับ แผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ โดยการสนับสนุนของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2556 ณ โรงแรมสอติเคย์ จอมเทียนพัทยา และลงนามโดย นายแพทย์ชัยพร พรหมสิงห์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น นายบัน ยีรัมย์ รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหนองคาย และ ดร.พอนปะเสิด อุนาทม รองหัวหน้าแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ ในการลงนามสรุปบันทึกความร่วมมือการดำเนินงานเครือข่ายอาหารปลอดภัยดังกล่าว นายแพทย์ณรงค์ สายวงศ์ รองอธิบดีกรมอนามัย ให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีและร่วมเป็นสักขีพยาน

จากนั้นได้นำมาจัดทำร่างบพบันทึกความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัย ไทย-ลาวระหว่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายและแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ มีการตรวจสอบร่างบพบันทึกฯ โดยศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ สำนักงานจังหวัดหนองคาย กระทรวงสาธารณสุขของสปป.ลาว ได้มีข้อเสนอแนะและปรับแก้ในส่วนรูปแบบของ

เอกสารลงนามให้ถูกต้องตามหลักสากลโดยตัวแทนของทั้งสองประเทศ และมีข้อเสนอแนะจากสปป.ลาว ให้ลงนามเพียง 2 คน ได้แก่ นายแพทย์เด่นชัย ศรีกิจ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหนองคายและดร.แสงทอง บิลาคุณ หัวหน้าแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ สำหรับศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่นแม้ว่าจะไม่ได้ลงนามในบทบันทึกความร่วมมือ แต่สามารถประสานงานและร่วมงานโดยตรงกับแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ได้ เนื่องจากในเนื้อหาของบทบันทึกความร่วมมือฯ จะมีคำว่า “โดยการสนับสนุนของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น” และในส่วนของเนื้อหารายละเอียดความร่วมมือฯ ได้มีการประชุมโต๊ะกลมร่วมกันระหว่างศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายและแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้บริหารและคณะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการพิจารณารายละเอียดเนื้อหาสาระและความถูกต้องของร่างบทบันทึกความร่วมมือฯ ในแต่ละบรรทัดให้ตรงกัน จากนั้นมีการแก้ไข และได้นำมาปรับแก้ในระเบียบวาระที่ 2 ของการประชุมลงนามบทบันทึกความร่วมมือฯ อีกครั้ง

การจัดประชุมลงนามบทบันทึกความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยระหว่างสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายและแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 30 กรกฎาคม-2 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมแกรนด์พาราไดซ์ จังหวัดหนองคาย ซึ่งการลงนามมีขึ้นในวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 โดยมี นายวิวัฒน์ เมธีวรณกิจ รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย และ ท่านบุญตา แสงดาว รองหัวหน้าห้องว่าการนครหลวงเวียงจันทน์ ให้เกียรติเป็นสักขีพยาน จากนั้นมีการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานอาหารปลอดภัยที่ร้านอาหารและตลาดสดชัยพร ในพื้นที่จังหวัดหนองคายโดย นายแพทย์ณรงค์ สายวงศ์ รองอธิบดีกรมอนามัย และนายแพทย์สมศักดิ์ ภัทรกุลวณิชย์ ที่ปรึกษากกรมอนามัย ร่วมเป็นเกียรติในการศึกษาดูงานอาหารปลอดภัยด้วยสำหรับสาระในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือที่ได้มีการลงนาม มีรายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย

3.2 การประชุมพิจารณาแนวทางการดำเนินงานเครือข่ายอาหารปลอดภัย ภายหลังการลงนามความร่วมมือ

ภายหลังจากการลงนามในบทบันทึกความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยฯ โดยการสนับสนุนของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น เพื่อให้กำหนดแนวทางการทำงานอาหารปลอดภัยร่วมกัน ระหว่างศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายและแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

3.2.1 การดำเนินงานความร่วมมืออาหารปลอดภัย จะดำเนินการในพื้นที่นำร่อง 1 เมือง 1 โรงแรม 1 ร้านอาหาร 1 ตลาด

3.2.2 จัดตั้งทีมประสานงานความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยไทย-ลาว ประกอบด้วย ศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น แผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย ดังนี้

ผู้ประสานงานความร่วมมือจากแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์ได้แก่

ดร.สมจิน สิงหาราช หัวหน้าแผนกอาหารและยาแผนกสาธารณสุขนครหลวง
เวียงจันทน์

ดร.วอนสี อุดทะจัก หัวหน้าห้องการ แผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์
ท่าน นางสุบัน บุญยะวง วิชาการสิ่งแวดล้อมแผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์
นางมะณีวันขุนบัวลม เลขานุการห้องการ แผนกสาธารณสุขนครหลวงเวียงจันทน์

ผู้ประสานงานความร่วมมือจากศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่นได้แก่

ดร.จริยา อินทรศรีศรี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
นางวาทีณีแจ่มใส นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
(อีก 2 คน ให้กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมพิจารณา)

ผู้ประสานงานความร่วมมือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายได้แก่

นายบัน ยีรัมย์ รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดหนองคาย
นางศรีอำพร จันทร์แสงนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
นายไชยวุฒิ ชัยชมพูนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
นายทกณ เตียวศิริชัยสกุลนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

3.2.3 ผู้ประสานงานความร่วมมือร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดพื้นที่ดำเนินการและ

งบประมาณ

3.2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินรับรองอาหารปลอดภัยร่วมกันของทั้งสองประเทศในพื้นที่ชายแดนและมีการประเมินรับรองร่วมกัน

3.2.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงาน การดำเนินงานอาหารปลอดภัย

3.2.6 สร้างกระแสและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาโดยจัดมีการประกวดร้านอาหาร ตลาด มอบ โต้ รางวัด จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดบุญนิธิธรรมการ จัดถนนอาหารปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ประชาชน และนักท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ

3.2.7 การสนับสนุนวิทยากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อสิ่งสนับสนุนการดำเนินงานอาหารปลอดภัยร่วมกัน ของทั้งสองประเทศ

3.2.8 ร่วมวิจัยและพัฒนางานด้านอาหารปลอดภัย

4. สิ่งที่ยุทธยานามัยที่ 6 ขอนแก่น/กรมอนามัย /สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย/แผนกสาธารณสุขนคร หลวงเวียงจันทร์ ได้/ จากการดำเนินงานสร้างร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยไทย-ลาว

เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนในปี 2558 ที่ประชาชนในกลุ่มสมาชิกสามารถเดินทางเข้า ออก ระหว่างประเทศได้สะดวกมากขึ้นในการร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่นๆ รวมทั้งการท่องเที่ยวซึ่ง

4.1 ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาคุณภาพด้านสุขาภิบาลอาหารในร้านอาหาร ตลาดสดในพื้นที่ชายแดน ป้องกันการเจ็บป่วยและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อของระบบทางเดินอาหารแก่ประชาชนของทั้งสองประเทศ ประชาชนในพื้นที่ชายแดนและนักท่องเที่ยว จากการบริโภคอาหารไม่สะอาดไม่ปลอดภัย มีการปนเปื้อนของเชื้อโรคสารเคมีและยาฆ่าแมลง

4.2 ส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกอาเซียน สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางระหว่างประเทศไทย-ลาว ให้เกิดความมั่นใจในการได้รับการคุ้มครองดูแลในเรื่องการได้บริโภคอาหารที่สะอาดและปลอดภัย

4.3 ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานอาหารปลอดภัยของประเทศไทย-ลาว เสนอให้การ ประเมิน รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน การประเมินรับรอง การควบคุมกำกับและการใช้กฎหมายบังคับใช้กับผู้ ประกอบกิจการร้านอาหารและตลาด

4.4 เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานพัฒนาด้านสุขาภิบาลอาหารและอนามัยสิ่งแวดล้อม ระหว่างไทย-ลาว และได้จัดตั้งทีมประสานความร่วมมือในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอาหารปลอดภัย สร้างเกณฑ์มาตรฐานร่วมเพื่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน

4.5 ได้รับการยอมรับจากประเทศกลุ่มอาเซียน และประเทศอื่นๆ ในด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม เนื่องจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ ให้ความมั่นใจ ในการดำเนินงาน มีการร่วมลงนามและกำหนดแนวทางความร่วมมือในการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นตัวอย่างแก่ประเทศอื่น

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

5.1 จากการที่ภาคอีสาน ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(สปป.ลาว) มีความใกล้ชิดเคียงกันในเรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน มีประเพณี วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ และวิถีการดำรงชีวิตใกล้เคียงกัน ประกอบกับมีความเชื่อในเรื่องความความผูกพันทางสายเลือดระหว่างไทย อีสาน กับลาว ที่มีความเป็นพี่น้องกัน เมื่อศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น และกรมอนามัย รวมทั้งสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดหนองคายได้จัดทำโครงการฯ มีการดำเนินงานที่แสดงถึงความตั้งใจ ความจริงใจ และสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานเครือข่ายอาหารปลอดภัยร่วมกัน โดยผู้บริหารระดับสูง จึงทำให้การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานอาหารปลอดภัยเกิดได้เป็นอย่างดีและได้รับการยอมรับจากเครือข่ายสาธารณสุข นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

5.2 ความจริงใจ ความตั้งใจ ความเป็นมิตร ของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของศูนย์อนามัยที่ 6 รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเต็มที่ของผู้อำนวยการศูนย์ฯ ในการสร้างความร่วมมือเครือข่ายอาหารปลอดภัยไทย-ลาว และความรู้ความสามารถของบุคลากรในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้บริหารและคณะจากสปป.ลาว เกิดความเชื่อมั่นในความตั้งใจ ความจริงใจ ความรู้ความสามารถ และความเป็นที่พี่น้อง ของบุคลากรศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น ซึ่งนอกจากจะได้เครือข่ายอย่างเป็นทางการจากการสนับสนุนการลงนามความร่วมมือแล้ว ยังสร้างความประทับใจคุณคดียิ่งขึ้น ทำให้การประสานงานและการทำงานร่วมกันเป็นไปโดยง่ายยิ่งขึ้น แม้จะมีเงื่อนไขระหว่างประเทศ แต่ผู้บริหารของทั้งสองประเทศก็ร่วมคิดหาทางออกเพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีอุปสรรคน้อยที่สุด

5.3 การนำประเด็นเรื่องอาหารปลอดภัยมาใช้ในการสร้างความร่วมมือในระยะแรก เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การสร้างเครือข่ายการดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากการเฝ้าระวังด้านอาหารปลอดภัยมีความชัดเจน มีเกณฑ์ประเมินที่เป็นรูปธรรม ประกอบกับเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ต้องรับประทานอาหาร ดื่มน้ำและการเจ็บป่วย ในขณะที่เดียวกันก็เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ต้องฝึกให้เป็นนิสัย จึงต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องภายใต้มาตรการควบคุมกำกับที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็มีจุดแข็งต่างกันที่ต้องการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จ

6. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อจำกัดและระเบียบข้อบังคับการดำเนินงานระหว่างประเทศ ทำให้การประสานงานในบางประเด็นทำได้ยาก และ หน่วยงานในระดับศูนย์เขต จังหวัด ไม่สามารถปฏิบัติได้ แม้จะมีข้อตกลงในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนในปี 2558 ที่ความร่วมมือการพัฒนาในระหว่างประเทศสมาชิกจะสามารถร่วมดำเนินงานระหว่างกันได้ง่ายขึ้น แต่ขณะนี้ ยังขาดการเตรียมความพร้อมว่าประเด็นได้บ้าง มีความร่วมมือได้แค่ไหน อย่างไร ยังขาดความชัดเจนและขาดการถ่ายทอดเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติลงสู่พื้นที่ที่มีอาณาเขตชายแดนติดกับประเทศสมาชิก

6.2 ความชัดเจน และมั่นคง ในเรื่องนโยบายของผู้บริหารกรมอนามัย หรือ กระทรวงสาธารณสุข ในการสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือ ในโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน ควรมีความชัดเจนก่อนที่จะไปสร้างความร่วมมือหรือข้อตกลงกับประเทศสมาชิก มีการถ่ายทอดนโยบายสู่พื้นที่ที่จะนำนโยบายนั้นๆ ไปใช้ ให้มีความเข้าใจที่ตรงกันในทุกระดับ ทั้งในเรื่องรูปแบบการทำงานร่วมกัน งบประมาณที่ใช้ การเขียนโครงการและงบประมาณที่ถูกต้องตามระเบียบด้านการเงิน สามารถดำเนินการได้โดยไม่ผิดกฎหมาย และควรจัดให้มีพี่เลี้ยงจากหน่วยตรวจสอบของกรมอนามัย ที่เข้าใจกฎระเบียบการดำเนินงานเพื่อไม่เกิดปัญหาการถูกตรวจสอบ เช่น การลงนามความร่วมมือด้านอาหารปลอดภัยกับ สปป.ลาว ของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น ที่กรมอนามัยโอนงบประมาณมาให้ดำเนินการ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ และศูนย์อนามัยได้ดำเนินการตามนโยบาย จนสามารถสร้างเครือข่าย เกิดความไว้วางใจ และเกิดการยอมรับในความรู้ความสามารถของศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น กรมอนามัย จากสปป.ลาว มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือที่มีรายละเอียด แนวทางการดำเนินงานร่วมกัน อย่างชัดเจน แต่นโยบายกรมอนามัยไม่ชัดเจน ก็จะทำให้เกิดความเสียหาย ขาดความน่าเชื่อถือ ขาดความไว้วางใจ และจะทำให้การสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานในอนาคตเกิดปัญหาได้

6.3 การดำเนินงานด้านอาหารปลอดภัยร่วมกันระหว่างประเทศภายหลังจากที่มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ยังขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติ ทั้งแนวทาง รูปแบบการดำเนินงาน งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแม้จะมีการแต่งตั้งทีมประสานการดำเนินงานร่วมกันถ้าขาดการสนับสนุนในทางนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดในทุกๆระดับรวมถึงระดับกรม หรือกระทรวง การขับเคลื่อนให้เกิดผลงานเชิงประจักษ์ก็จะเป็นไปได้ยาก ดังนั้น ควรสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานก่อนเฉพาะในนครหลวงเวียงจันทน์ก่อนที่จะขยายไปยังประเทศอื่น เช่น เวียดนาม พม่า ซึ่งมีการใช้ภาษา ประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศไทยมาก

